

Президент Малої академії наук України Станіслав Довгий – Почесний доктор НТУУ "КПІ"

6 жовтня на засіданні Вченої ради НТУУ "КПІ" відомому вченому і громадському та політичному діячеві, президенту Національного центру "Мала академія наук України", члену-кореспонденту НАН України, директору Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України Станіславу Довгому були вручені відзнаки Почесного доктора університету.

Це почесне звання присуджено Станіславу Олексійовичу Довгому рішенням Вченої ради НТУУ "КПІ" за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти і науки, формування системи підтримки талановитої молоді та сприяння духовному вихованню студентів Київської політехніки.

Диплом, мантию, бонет і знак Почесного доктора вручили Станіславу Довгому ректор університету академік НАН України Михайло Згуровський і вчений секретар університету Анатолій Мельниченко.

На урочистому засіданні Вченої ради НТУУ "КПІ" були присутні почесні гості – академік НАН України, Герой України Віктор Бар'яхтар, директор Інституту гідродинаміки НАН України академік

НАН України Віктор Грінченко, почесний консул Чорногорії в Україні Предраг Мілович, відомий український поет, перекладач, державний і громадський діяч Дмитро Павличко, директор Інституту кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН України академік НАН України Іван Сергієнко, відомий український мистецтвознавець, культуролог і релігієзнавець професор

Дмитро Степовик, члени родини С.О.Довгого та інші.

Станіслав Олексійович Довгий народився на Кіровоградщині 23 липня 1954 року. Після закінчення механіко-математичного факультету Київського державного (нині національного) університету ім. Т.Г.Шевченка С.М.Довгий працював в Інституті гідромеханіки НАН України, де пройшов

шлях від аспіранта до завідувача відділу.

Під його керівництвом була створена організаційно-технічна система ОТС "Інформ-Чорнобиль", яка стала базовою для Мінчорнобилью України.

З 1991 по 1997 рр. С.Довгий – генеральний директор Науково-виробничого об'єднання "Топаз-Інформ". У подальшому – директор Українського інституту досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України (1997–1998), міністр у справах науки і технологій України (1998–1999), член Ради з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій при Президентові України (1999–2000), голова Державного комітету України з питань науки та інтелектуальної власності (1999–2000), голова правління ВАТ "Укртелеком" (2000–2001), голова Державного комітету зв'язку та інформатизації України (2001–2002), голова Наглядової ради ВАТ "Укртелеком" (2001–2003), перший заступник голови Комітету Верховної Ради України

Закінчення на 2-й стор. ➔

Презентація книги "Берег Вселенной"

У виставковому залі Відділу історії авіації та космонавтики ім.І.Сікорського Державного музею техніки НТУУ "КПІ" 3 жовтня пройшла презентація збірки спогадів ветеранів космодрому Байконур "Берег Вселенной".

Місце для її проведення було обрано напрочуд вдале: саме в цих залах, напевно, і має відбуватися представлення таких видань. "Берег Вселенной" – колективна праця ветеранів Байконуру – космодрому, з якого починалася космічна ера. Редактором-упорядником її виступив завідувач Відділу історії авіації та космонавтики ім. І.Сікорського Олександр Болтенко, який також є автором одного із нарисів, опублікованих у цьому ошатному томі.

Невипадково обрано і день презентації – 4 жовтня 57 років тому з космодрому Байко-

нур був запущений перший штучний супутник Землі. Саме цей день десять років по тому Міжнародна федерація космонавтики оголосила Днем початку космічної ери людства. Тож символічно, що весь цей захід проводився безпосередньо під підвищенням до стелі сріблястим супутником – реальним, справжнім (!) дублером першого у світі ШСЗ "Спутник-1", який був запущений на навколосезну орбіту.

Участь у презентації книги та відзначенні 57-ї річниці запуску першого штучного супутника Землі взяли голова Ради ветеранів, ветеран ракетних військ стратегічного призначення України генерал-майор Микола Філатов, виконавчий директор Авіакосмічного товариства України Валерій Фролов, представник КБ "Південне" в м. Києві Микола Мітрахов,

ветеран Великої Вітчизняної війни, учасник Параду Перемоги, ветеран ракетних військ стратегічного призначення Микола Царьов, ветерани Байконуру та співробітники НТУУ "КПІ". Головував на зібранні проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко.

У книзі "Берег Вселенной" – надзвичайно багато дуже цікавих матеріалів, причому написаних не професійними журналістами чи письменниками, а людьми, які брали безпосередню участь у космічних програмах і працювали пліч-о-пліч з особистостями, імена яких золотими літерами вписані в історію людства. Для всіх авторів Байконур – не просто точка на мапі, а їхня молодість і велика частина життя. Їхні розповіді – це та сама "жива історія", яка нині визначає один із головних трендів розвитку сучасної історіографії.

Водночас, видання побудоване таким чином, що за строкатістю особистих спогадів не губиться історична канва: відкривають її славновісний "План Цюлковського" і ґрунтовний нарис лауреата Державної премії СРСР, колишнього багаторічного голови Федерації космонавтики України генерал-майора Анатолія Завалішина "Первый исторический полет Ю.А.Гагарина".

Книга, безумовно, стане у пригоді історикам науки і техніки, а також усім, хто цікавиться історією освоєння космічного простору.

Дмитро Стефанович

Ветерани Байконуру та учасники презентації

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 С. Довгий –
2 Почесний
доктор КПІ

2 Молодий
викладач-
дослідник
О. Шпилька

НТУУ "КПІ"
на міжнародній
виставці

На засіданні
профкому
співробітників

3 Рада молодих
учених

Політехніки –
українським
військовим

«Математичні
усмішки» від
Н.О.Вірченко

4 Шевченко
в серці КПІ

Відпочинок
студентів
студмістечка

Увага, конкурс!

Президент Малої академії наук України С.Довгий – Почесний доктор НТУУ "КПІ"

Закінчення. Початок на 1-й стор.

з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства та зв'язку, секретар Спеціальної комісії Верховної Ради України з питань майбутнього, співголова фракції Партії промисловців і підприємців України (2002–2006), член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (2006–2007), директор Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України (з 2001 р.).

С.О.Довгий автор понад 240 наукових робіт, у тому числі 40 винаходів, 28 монографій та підручників.

Серед його учнів близько 20 кандидатів та докторів наук.

Зі студентських років С.Довгий активно займається виховною і педагогічною роботою. З 2000 року він є президентом Національного центру "Мала академія наук України", основне завдання якої – пошук і підтримка талановитих учнів, створення умов для їх розвитку та індивідуальної роботи з ними.

Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною грамотою Верховної Ради України.

Діяльність Станіслава Олександровича Довгого тісно пов'язана з НТУУ "КПІ". Він є членом Наглядової ради університету. Як багаторічний президент Національного центру "Мала академія наук України" він всіляко сприяє інтеграції діяльності її секцій природничого і технічного напрямів у роботу відповідних кафедр і лабораторій КПІ. Відтак найцікавіші до сучасної науки і технологій школярі отримують змогу працювати пліч-о-пліч з визнаними фахівцями своїх галузей, дорослими дослідниками і студентами, а викладачі університету, у свою чергу, отримують потенційних, справді мотивованих абітурієнтів і, можливо, майбутніх колег.

С.О.Довгий

Плідна співпраця Малої академії наук України з університетом також дає можливість юним дослідникам брати участь у наукових заходах, які проводяться в університеті, засіданнях круглих столів, присвячених історії техніки тощо. З ініціативи С.О.Довгого задля відновлення традицій КПІ на його території було збудовано і освячено в ім'я Святителя Миколи Чудотворця міжконфесійну університетську церкву. В НТУУ "КПІ" було проведено громадську презентацію науково-освітнього "Порталу Шевченка", створеного до 200-річного ювілею Кобзаря з ініціативи С.О.Довгого та за безпосередньою участю МАН України.

Після церемонії нагородження Станіслав Олександрович Довгий прочитав лекцію "Нелінійна нестаціонарна динаміка навколишнього середовища", в якій розповів не лише про суто теоретичні аспекти розв'язання широкого кола надскладних задач і математичного моделювання природних явищ та роботи технічних систем, але й про практичне застосування результатів таких досліджень, зокрема при проектуванні літальних апаратів, енергетичних вітроустановок, плануванні міської забудови тощо. Проте на початку своєї лекції він згадав своїх учителів у науці та житті й щиро подякував членам Вченої ради і працівникам університету за постійне сприяння і допомогу в його діяльності та роботі Малої академії наук України.

Останню крапку, чи, радше, знак оклику в урочистостях поставив емоційний виступ Дмитра Павличка, який він закінчив словами: "Я вклоняюся цьому святому храму науки, вашому храмові, і моїм друзям, які сьогодні тут так високо вами пошановані!"

Дмитро Стефанович

НТУУ "КПІ" на міжнародній виставці

З 23 по 25 вересня 2014 р. в Міжнародному виставковому центрі в Києві відбулася XII Міжнародна спеціалізована виставка "Енергетика в промисловості – 2014". На ній було представлено технології та обладнання для галузей енергетичного машинобудування, альтернативної та відновлювальної енергетики, промислової електротехніки, електроенергетики, атомної й нафтогазової промисловості та нафтогазотранспортної сфери, будівельної галузі, транспорту та агропромислового комплексу.

Серед розробок НТУУ "КПІ", що демонструвалися на виставці, найбільшу зацікавленість відвідувачів викликали експонати ТЕФ: теплообмінний апарат типу "рідина-газ" і плоско-овальні теплообмінні труби з неповним поперечним оребренням (розробники – проф. С.М.Письменний і проф. Ю.Є.Ніколаєнко), мініатюрні теплові труби складної геометричної конфігурації для космічного апарата (доц. В.Ю.Кравець), газопаротурбінна технологія "Водолій" (А.С.Соломаха), стру-

менево-нішова технологія спалювання палива (доц. М.З.Абдулін), газодизельна система ГД КПІ (с.н.с. В.Г.Петренко), автоматизована система моніторингу геологічного середовища в зоні впливу споруд АЕС (проф. С.О.Лук'яненко, В.А. Лабжинський, В.І.Гайдаржи), теплові труби з аксіальними канавками для космічної техніки і теплові труби для сонячного колектора водонагрівальної установки (с.н.с. Б.М.Рассамакін), блок литих шипів для ошинування поверхонь нагріву котлоагрегатів, лите сопло газової горілки, лита форсунка газомазутного котлоагрегату, мазутна форсунка ОНЗ4.

Активну участь у виставці брали студенти ТЕФ: Максим Зайцев, Роман Мельнік, Ігор Кононенко та студент ІФФ Вадим Лук'янець. Отриманий досвід

спілкування, презентації наукових розробок безумовно знадобиться майбутнім фахівцям і сприятиме їх професійному становленню.

Участь у виставці – важливий інструмент як для вивчення сучасних потреб ринку, так і для народження нових задумів, здійснення наукових досліджень та впровадження результатів НДДКР у практичній діяльності суб'єктів господарювання, а також комерціалізації інноваційних розробок. Як свідчить досвід, під час роботи на виставці відбуваються зустрічі з колегами з наукових установ, представниками органів місцевої влади і, що найбільш важливо, з керівниками підприємств, представниками бізнесових організацій. Останні, завдяки налагодженню контактів під час демонстрації експонатів, можуть перетворитися з потенційних партнерів на реальних замовників наукоємної продукції вчених університету.

Загалом цьогорічна виставка вкотре дала представникам нашого університету можливість особистого спілкування з представниками провідних галузевих компаній паливно-енергетичного комплексу України і зарубіжних підприємств та змогу представити відвідувачам виставки свої інноваційні розробки. Розробки, які здатні забезпечити якісні зміни в енергетичній галузі України.

Організацію експозиції НТУУ "КПІ" забезпечував відділ з питань інтелектуальної власності та комерціалізації наукових розробок. Начальником відділу О.О. Орешниково та інженером В.А. Льовіним була організована участь експозиції університету у виставці, а саме: підготовлені плакати, експонати, роздатковий матеріал та залучені викладачі і студенти.

Валерій Барбаш,

заступник проректора з наукової роботи

молодий викладач-дослідник

Дорогу долає той, хто йде

Серед переможців університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник 2013" названо і Олександра Шпильку – молодого науковця з РТФ. За його словами, у своїй роботі він прагне до дослідження та втілення нових ідей, які приносять як користь, так і моральне задоволення.

Олександр у 2008 р. закінчив магістратуру за спеціальністю "Радіотехніка" на кафедрі радіотехнічних пристроїв та систем. Відразу ж його запросили викладати на рідній кафедрі дисципліну "Обчислювальна техніка та програмування", оскільки допитливий юнак ще будучи студентом захоплювався написанням різноманітних програм для мікроконтролерів. Згодом вступив до аспірантури, де під керівництвом професора С.Я.Жука займався вирішенням проблем, що виникають у каналах зв'язку з багатопроблемним поширенням сигналу. У 2012 р. Олександр представив до захисту свій науковий доробок та отримав наукове звання кандидата технічних наук за спеціальністю "Радіотехнічні пристрої та засоби телекомунікацій". Брав участь у різних міжнародних конференціях, має кілька

публікацій у закордонних виданнях.

Та не лише наукою живе молодий дослідник. Нині на Олександрі Олександровичі покладають обов'язки заступника декана РТФ з навчально-виховної роботи. Йому легко спілкуватися з підопічаними, адже добре пам'ятає свої студентські роки та проблеми, які тоді виникали. Тому Олександр завжди адекватно оцінює ситуацію й приймає виважені рішення, за що його поважають вихованці та колеги.

О.Шпилька

У вільний час Олександр Олександрович займається зі студентами: допомагає вірлювати в життя їхні ідеї у сфері радіотехніки, готується до різноманітних конкурсів та олімпіад. А ще Сан Санич (так називають його студенти за розуміння й товариську вдачу) бере активну участь у підготовці та проведенні культурно-масових заходів на факультеті, зокрема в організації Дня радіотехнічного факультету, який переріс межі університетського свята.

Тож побажаємо молодому викладачу-досліднику Олександру Олександровичу Шпильці подальших творчих здобутків та успішного кар'єрного зростання.

Інф. РТФ

На засіданні профкому співробітників

Чергове засідання профспілкового комітету співробітників університету відбулось 25 вересня 2014 року.

Було розглянуто такі питання:

1. Про хід реалізації рішень профкому щодо збору благодійної допомоги у зв'язку з подіями на сході України (доповідач – О.І.Шейко).

2. Про ініціативи Міністерства фінансів України "Про удосконалення норм законів з метою забезпечення фінансово-економічної ситуації в Україні" (доповідач – В.І.Молчанов).

3. Про підготовку звітно-виборної конференції профкому співробітників НТУУ "КПІ" (доповідач – В.О.Корсаков).

З першого питання порядку денного заступник голови О.І.Шейко повідомив про поточну ситуацію зі збором коштів силами профспілкового активу та факультетських кураторів Благодійного батальйону НТУУ "КПІ". Станом на 25 вересня зібрано близько 110 тисяч гривень, частину яких за рішенням підрозділів витрачено на заходи, перелік яких постійно оновлюється на сайті Благодійного батальйону (<http://volunteers.kpi.ua>). Також кошти акумулюються на рахунку профспілкового комітету для допомоги співробітникам, призваним до лав Збройних сил України в березні-серпні 2014 р., та членам їх сімей (станом на 25 вересня таких коштів зібрано 42 тисячі гривень). З інформацією виступили куратор батальйону Олена Миколаївна Беляєва, представники Всеукраїнського об'єднання "Патріот", з яким співпрацює Волонтерський батальйон НТУУ "КПІ", – Анна Анатоліївна Майборода та Олеся Фаворська.

З приводу ініціатив Кабінету Міністрів України, що турбують громадськість та, зокрема, є в розпорядженні ФПУ й ЦК профспілки освітян, інформацію надав голова профкому В.І.Молчанов. Оскільки варіантів проекту Закону "Про удосконалення норм законів з метою забезпечення фінансово-економічної ситуації в Україні" поширено вже не один, виникає багато запитань до положень як окремих урядових ініціатив, так і до проектів законопроектів у цілому. Оскільки ще жоден документ до парламенту не поданий, то характеризувати по суті ці пропозиції не доводиться, проте складається враження, яке поділяють усі представники профспілкового руху, що розробляється черговий перелік заходів, як залізи до кишені людини праці. Консолідована позиція профспілкового комітету співробітників НТУУ "КПІ", прийнята на засіданні, полягає в розробленні комплексу заходів по недопущенню прийняття урядових та парламентських рішень, що порушують існуючий порядок в умовах формування навантаження викладачів та науково-педагогічних працівників, рівня оплати праці всіх категорій працівників, порядку встановлення їм надбавок тощо. Учасники засідання висловили готовність активно долучитися до протестних акцій у випадку прощовування подібних антисоціальних рішень з боку представників владних інституцій.

Щодо третього питання порядку денного, то було обговорено та прийнято рішення про затвердження квот та норми представництва делегатів від підрозділів на звітну-виборну профспілкову конференцію, яка відбудеться в грудні 2014 року.

Інф. профкому співробітників

